

ZANGXUEYANJIULUNCON

ZANGXUE YANJIU LUNCONG

ཇི་དོན་འདི་ནི་འདྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་རེད།

藏学研究论丛

མཁས་པས་གཙོ་སྒྲིག་བྱས།

开哇 / 主编

མི་དོན་ལྟུང་ཆུང་ཁང་།

བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཚུགས།
藏 学 研 究 论 丛

མཁས་པས་གཙོ་བྱེད་བྱས།

开哇/主编

མི་རིགས་དཔེ་མཁན་ཁང་།

民族出版社

责任编辑:卓么加

封面设计:吾要

封面字:旦增平措

图书在版编目(CIP)数据

藏学研究论丛/开哇主编;—北京:民族出版社,1998

ISBN 7-105-03198-0

I. 藏… II. 开… III. 藏学—文集—藏、汉 IV. K281.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(98)第 20775 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编:100013)

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

1998 年 9 月第 1 版 1998 年 9 月北京第 1 次印刷

开本:850×1168 毫米 1/32 印张:8 字数:200 千字

印数:0001—1500 册 定价:15.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换

(总编室电话 64212794;发行部电话 64211734)

དཔེ་མཛོད་འགན་ཁུར་པ། ལྷོ་ལ་མ་སྐྱབས།

ཁ་ཤོག་རྩལ་འགོད་པ། ཀླུ་རྩོམ་ཆེ་རིང་།

ཁ་བྱང་འབྲི་མཁན། བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས།

ཚད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཚོགས།

*

མཁས་པས་གཙོ་མྱིག་བྱས།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བསྟན་ཞིང་བཀྲམ།

ཡན་ལྷན་པར་ཁང་གིས་པར་དུ་བཏབ།

1998ལོའི་ཟླ་9པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱགས་པ།

1998ལོའི་ཟླ་9པར་པོ་ཅིན་དུ་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ་པ།

དེབ་ཚད་རྩོམ་མི་850×1168 1/32 དཔར་ཤོག་8 ཡིག་འབྲུ་ཁྱི་སྟག་20

དཔར་གྲངས། 0001—1500 དེབ་རེར་སྒྲན་15.00ཡིན།

མེད་གཞི།

མངས་སྐྱེས་སྐྱེད་པ།

མདོ་དཔེ་མཛོ་སྐྱེད་གི་ཁ་ཆར་ཏུ་ཡུག་གིས་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་ལ་
བཅོམ་ཞིང་དབང་དུ་སྒྱུར་པའི་གསེས་སྐྱེད་བཟུང་ཅིང་། རབ་དཀར་.....
གངས་ཀྱི་ལྷོ་མངས་མེས་ཁ་བ་རི་བའི་ཏུ་དང་ཏུ་མོ་དག་ལ་མཆོངས་མེད་ཀྱི་
ནམ་དུ་དྲོད་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། པོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རབ་རིགས་ཀྱི་འཆོ་
གནས་སྐྱེ་འཕེལ་དང་། རབ་ཏུ་ཁ་ཆར་ཆེན་པོ་ལ་འཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་ཕ་
སྐྱེས་རིང་མོའི་ཆོད་ཏུ། མདོ་དཔེ་མཛོ་སྐྱེད་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཅིང་།
མཆོར་ལྷག་པོད་ཆོད་འབར་བའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་བཟུབ། ལྷ་ཆོད། བཟོ་
གས། ལྷ་དཀོན་རིག་པ། ལྷ་དང་ག་ མཛོན་བཟོད། རྩེ་བཟུང་། སྐར་
མེས། སྐྱེས་གར་བཅས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅས་མཆོན་པའི་པོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ནི། ཡུང་ཆོད་ཤེས་རིག་གི་ཡུལ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
དེས་འཆམ་སྒྱིང་རིག་གནས་ཅོར་ཏུ་འཁྱེད་མཆོད་ལུན་ལུ་མཆོག་གས་པར་.....
གཏོར་བ་ལའང་སྤལ་ཏུ་ཡུང་བའི་མཆོད་ཆེས་བཞག ཏུས་རབས་བཅུ་དྲུ་
བནས་བཟུང་ཞེ། འཆམ་སྒྱིང་སྐྱེ་པོ་ནམས་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྐར་
ལས་ལྷག་པར་དོ་སྣང་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་མཁས་པ་ཆོས་ནུབ་
ཏུ་ཀྱིས་སྤོབ་གཏོར་དང་ཞིབ་འཇུག་བཟུང་པར་བརྟེན། མཁའ་པོད་ཀྱི་
རིག་པ་ཞེས་གསུང་བུ་གི་རིག་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད། །

མདོ་དཔེ་མཛོ་སྐྱེད་ཏུ་གཏོགས་པའི་མཆོ་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འདི་ནི་པོད་
རིགས་འདུས་ཆོད་ཀྱི་གནས་ཡུལ་གཅི་པོའི་གས་ཡིན་ལ། བཟུབ་པ་ལྟེད་ར་ཀྱི་
འཁོ་ཡང་འདི་ནས་སྐྱེས་ཤིང་། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་པོ་དགེ་ལུགས་པའི་
ཤིང་ནའི་སྤལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་འཆམ་མཁོན་ཅོང་ཁ་པ་སྐྱེ་བཅུ་མས་པའི་ཡུལ་གྱི་
འདི་ལགས་པས། པོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ནམས་ཀྱིས་སྐྱེས་
བཞེས་ཟབ་མོ་གནང་བཞིན་པའི་གནས་ལགས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཏུས་རབས་
འདི་ནས་བཟུང་ཞེ་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། མེས་

རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་འཇུགས་སྒྲུབ་ལ་སྒྲོ་མཐས་ཁེངས་པའི་གཞིན་ཏུ་ཁག་
 ཅིག་ཏུ་བུང་ཆེན་པོའི་ཡུལ་འདིར་འོངས་ཏེ། གངས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་
 སྒྲོལ་གྱི་མཐས་གཤིས་ལ་རྒྱས་མེད་དང་། མཆོ་སྒྲུབ་པོད་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་
 གནས་ཚུལ་མཆོམས་སྒྲུབ་དང་དཔུང་སྒྲིབ་བགྱིས་པའི་དཔུང་རྩོམ་མང་པོ་སྒྲེལ་
 བས། མཆོ་སྒྲུབ་ཀྱི་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐད་ལ་སྒྲུབ་མེད་པའི་དགེ་
 མཆོན་གསར་བ་ཤར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ། གཞུང་བརྒྱ་སྟུང་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉིན་ཆེན་པོ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ། གངས་ཅན་རིག་པའི་དཔེ་བཤད་དགོ་
 འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྐྱེས་མཆོན་སྒྲུབ་ཉི་མེ་ལྷ་རྩེ་ཡོངས་སུ་གསལ་བའི་མཁས་
 ཡུལ་མང་པོ་ཡུག་ཏུ་རྒྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། དེར་གྱི་ཆར་ཡང་གངས་ཅན་གྱིས་
 རིག་གི་གནས་ལ་རྒྱག་བསམ་དང་བཙོན་པ་ཆེ་ཞིང་རྩམ་དཔྱད་བཟླ་བའི་མཁས་
 པ་དང་ཤེས་ལྡན་གཞིན་ཏུ་འཛིགས་ན་མས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཁྱུང་དྲུང་འབྱུང་
 རྒྱས་སུ་མཆིས། ཏང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡུང་ལྷ་ཆོང་འཛོམས་སྒྲིས་
 ཆོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཕྱིས་སུ། རང་ཞིང་ཏུ་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་
 ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱིར་མང་ཏུ་བཅུགས། ཆེད་ལས་དང་བར་གསེབ་ཁྱུང་ཏུ་
 འབྲེལ་བའི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་ཁག་ཅིག་རིམ་གྱིས་བྱུང། ཤེས་
 རིག་གི་རིན་ཐང་ཅུང་མཐོ་ཞིང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་ལྡན་པའི་ཞིབ་འཇུག་
 འབྲས་བུ་འང་མི་དཔལ་བ་ཞིག་ཐོབ། ཆོས་སུ་སྤྱར་ཅིས། ཆོམ་རིག་ཆོས་
 ལྷགས། ཡིག་ཆགས། རྒྱ་ཆོགས་ལམ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱལ་
 ཡོངས་དང་ཐ་ན་འཇམ་སྒྲིབ་དྲུང་མཆོན་སྒྲུབ་རྒྱས། ཐེངས་འདིར་མཆོ་
 སྒྲུབ་མི་རིགས་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཚན་མཁས་པ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱགས་བཞུགས་
 བགྱིས་པའི་«པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཆོགས་» ཀྱིས་བཙས་རྒྱུར་སྟེ་
 འབྲིང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་རང་ཞིང་གི་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་འབྲས་བུ་
 གཡུར་ཏུ་བ་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་མངོན་པར་མཆོན། དེལ་འདིར་བཟུས་པའི་
 དཔུང་རྩོམ་མང་པོ་མེད་ན་ཡང་། དེ་ནི་རང་ཞིང་གི་པོད་རིག་པར་སྒྲོ་ཁ་
 མངོན་ཏུ་སྒྲིགས་པའི་ཆོམ་པ་པོ་རྒྱན་དར་གཞིན་གསུམ་དང་ཆེད་ལས་མཁས་པ་
 ཏུ་མས་པོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱིས་པའི་དཔུང་རྩོམ་མཐའ་དག་
 གི་ཉིང་བཅུད་བཟུས་ཏེ་བཞུགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་དཔེ་མཆོན་གྱི་
 རང་བཞིན་འབྱར་ཏུ་ཐོན་ལ། རང་ཞིང་གི་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་
 གནས་བབས་ཀྱང་རམ་རམ་ལྷགས་ཀྱིས་མཆོན་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འབྱུང་

ཤོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་འཕེལ་རྒྱས་ཏུ་འཕྲོ་བར་རུས་པ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་
འདོན་པར་ངེས་སོ། །

«ཤོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཚོགས་»འདི་ལས་མཆོ་མཆོ་ཤོད་རིག་
པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བར་སྐྱེ་ཞིང་པས་ཀྱི་དཔལ་འབར་པའི་རང་ཚུལ་མཆོང་ཐུབ་
རང་ཞིང་གི་ཤོད་རིག་པའི་བྱ་བ་འབྲས་གཙོ་བོ་ནི་ཤོད་རིགས་སྐལ་རྒྱན་རིག་
གནས་ཀྱི་ཚུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བསྐྱེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེར་ཤེས་རིག་གི་རྒྱ་ཆོད་
ལྷན་ཞིང་ཐུབ་འབྲས་ཀྱང་མིག་མཆོང་ལས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་དུ་མཆོང་ཐུབ་པ་འདི་
ཡིན་ནོ། །ཤོད་ཀྱི་སྐལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་མདོ་དབྱས་མཆོ་མང་གི་གནས་
བབས་ཀྱང་པར་ཅན་ལས་ཆོན་པའི་འབྲས་རྟགས་ཐུན་མོང་མའི་ཕ་ཞིག་དང་།
ཤོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་སྒྲོ་སྐྱེས་ཀྱི་དྲངས་མར་སེམས་
སོ། །ར་ཆོས་སྐལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཁོད་ཀྱི་ལེགས་ཆ་རྣམས་འདོན་སྤྱོད་སྤེལ་
གསུམ་ཐུས་ན། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཁྲར་ལས་ལྷག་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། དཔལ་
ཡོན་ཀྱང་གི་འཇུགས་སྒྲན་ཡང་ཐུན་ཐུམ་རེ་ཆོགས་སུ་གཏོང་བར་དོན་སྤྱིར་གཤམ་
ཆེན་ལྷན། ཡིན་ན་ཡང་ཤོད་ཀྱི་སྐལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་དེར་རབས་ཆོན་
རིག་གི་བར་ལ་བར་ཐག་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཤིང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་ཤོད་རིག་
པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལོ་མ་དོན་དེ་མཁས་པ་རབ་དང་རིམ་པས་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་
འཇུག་གི་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས། ཁྲར་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་ལས་རིང་དུ་
བརྒལ་ཞིང་། བཞོན་སྡོད་ཀྱི་སྤྱིར་བོས་དཔེན་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་རྣམ་པ་རྟོག་
ནས་བརྒྱུར། ཡིན་ན་ཡང་འཕེལ་འཕྱར་འདི་ཅམ་གྱིས་དྲ་དྲ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་
བར་རང་ཞིང་གི་ཤོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སྟེ། སྐལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཞིབ་
འཇུག་ལ་གཅིགས་འདོན་བྱ་དགོས་པར་མ་ཟད་ངེས་པར་དུ་དོན་དངོས་དང་
འབྲུང་འབྲུར་ལ་མདོན་དུ་ཚུགས་དགོས་པ་ལས་གཞན། མཆོ་མཆོ་ཤོད་ཁུལ་
ཀྱི་དྲིང་རབས་འཇུགས་སྒྲན་ལ་འང་མདོན་དུ་ཚུགས་དགོས། དུལ་དུས་དང་
རྒྱ་ཁྱེན་མ་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་
གནས་སྐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟས་ཡིན་ན་ཡང་། ཤོད་རིགས་མི་གྲངས་དྲང་ཤོད་
ཁུལ་གྱི་ས་རྒྱ་དེས་མཆོ་མཆོ་དུ་ཆོད་གྲངས་འཁོར་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཡོད་པས།
ཤོད་ཁུལ་དར་སྤེལ་བཟིང་ན་རང་ཞིང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས། སྐྱེ་
ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ལ་དོན་སྤྱིར་ཆེན་པོ་ལྷན་པ་ཤིང་། དེ་བས་ཤོད་རིག་
པར་ཞིབ་འཇུག་སྟེད་མཁན་ཆོས་ངེས་པར་དུ་མཆོ་མཆོ་ཤོད་ཁུལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
ཤོད་དུ་གནས་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་གཅིགས་ཆེན་དུ་བརྒྱུད་སྟེ།

ཞིང་ཆེན་ཏང་ཚུ་དང་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་ཐབས་ཁུས་འགོད་པར་རིན་ཐང་
 ཆེ་བའི་དབྱང་གཞི་མཐོ་འདོན་དང་། རང་ཞིང་གི་བཅོས་སྒྱུར་སྒྲིལ་བྱེད་ཐང་
 ལ་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲུག་དཀོས། བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་གས་ཚུ་
 ཆར་བརྟེན་དཀོས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཆོག་སྟག་དཔྱད་པ་ཞིང་ཞིབ་པར་
 བསྐྱེད་ནས་དེ་ལས་ཉིང་བཅུད་བརྟེན་ཡོད་དང་། རྩལ་རབས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ལ་
 རོས་ཐིན་ཟབ་མོ་མཛད་དེ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་གསར་དུ་འཆོལ་
 ཞིབ་བྱ་དཀོས། འདི་ལྟར་ན་ད་གཟོད་རྒྱ་ཆོག་སྟག་དཀོས་མཐོ་ཆེ་ཞིང་ཐིན་ཏུ་
 ཐིན་པའི་ཞིབ་འཇུག་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་དང་། གངས་རྒྱུང་ས་ཀྱི་དཔལ་
 ཡོན་གྱི་འཇུག་སྐྱེད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་སྒྲུབ་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་
 ཡང་ལེགས་པར་མཆོད་རྩལ་སོ། །འདིའི་ཚུགས་ནས་སྐྱོན་ཕྱོད་མཁས་དབང་
 དག་གིས་མིག་དཔེ་བཟང་བོ་ཞིག་མཛད། དེ་དག་གིས་ལེ་རབས་ལྷ་བཅུ་དང་
 རྩལ་ཏུའི་སྐབས་ལྷ་དཀའ་ཁག་མང་པོ་བྱུང་དུ་བསད་དེ། གངས་རྒྱུང་མི་
 རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཐངས་མང་པོར་སྐྱོན་ནས་རྒྱ་ཆོག་སྟག་ལ་ཚད་གཅོད་ཞིབ་
 འཇུག་བྱས་པས་རྒྱ་ཆོག་སྟག་ཆོད་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལ་དཔོན་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་མང་དུ་
 ཆེད། དེ་ལས་འོངས་པའི་བྱུང་འབྲས་མི་ཁྱེད་བཞིག་ད་ལྟའང་ད་དུང་ཞིབ་
 འཇུག་གི་ཁྲོད་དུ་བཀོལ་སྤྱད་བྱེད་བཞིན་གདུ། འདི་ནི་བདག་ཅག་ལྷ་
 རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩལ་ལྷ་ཡི་རངས་བྱ་འོས་པའི་གནས་འབབ་ཞིག་ཏུ་
 འཁུམས་སོ། །བོད་རིག་པ་ནི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་
 རྒྱ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་ཆོག་སྟག་ཆེ་ཞིང་གཟི་བརྟིད་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། རཆོས་
 མཉིང་ཐག་པ་ནས་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ལ་རྒྱ་ཆོག་སྟག་སྐྱེད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 དང་རྒྱུ་ལྡོག་གནད་པར་བཀའ་ཐིན་ཞུ་བ་དང་། མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་
 ཞིབ་འཇུག་གི་སྒྲིལ་སྒྱུ་ཆེར་འབྱེད་པ་དང་། སྐར་ལས་ལྷག་པའི་བྱུང་འབྲས་
 རྩལ་སྐྱེད་ཆོག་སྟག་པ་བསྐྱེད་ནི། རྒྱ་ཆོག་སྟག་དང་བོད་རིགས་མི་དཔངས་ལ་
 ལེགས་སྐྱེས་འབྲུག་པའི་རེ་བ་ཞུ། །

མཆོད་ཐོབ་མི་རིགས་སྤོངས་ལྷ་ཆེན་མའི་སྤོ་མཐུན་དག་གིས་བདག་ལ་«བོད་
 རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་ཆོག་སྟག་»ཀྱི་སྒྲིལ་གཞི་འབྲི་བར་བསྐྱུལ་བ་ལགས་ན།
 འདི་དང་བསྐྱེད་ནི་ཁོ་པོས་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐད་ལ་ལྷ་ཚུལ་འགའ་
 བཛོད་པ་འདི་སྤོ་མཐུན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ལམ་དུ་སྐྱུལ་བ་ལགས་སོ། །

序 言

桑 结 加

青藏高原严酷的生存条件造就了藏族人民勤劳、勇敢的品格，皑皑雪山那甘甜的乳汁赋予了雪域儿女灵异、聪颖的智慧。藏族人民在生息繁衍，与大自然抗争的漫长历史中，创造了具有青藏高原特色的灿烂辉煌的藏族文化。以工艺学、医学、声律学、正理学、佛学、修辞学、辞藻学、韵律学、戏剧学、星相学等大小五明为代表的藏族文化，不仅是五千年华夏文明的重要组成部分，而且为丰富世界文化宝库做出了卓越贡献。自上个世纪以来，藏族文化愈来愈被世人所注目，国内外学者对其潜心学习和研究，以至在学界形成专门从事藏族文化研究的藏学这门新兴学科。

地处青藏高原的青海作为藏族主要聚居区之一，藏传佛教后弘的重要发祥地和格鲁派创始人宗喀巴大师的故乡，一直是藏学界十分关注的地区。尤其本世纪初一批爱国爱边的有志青年来到西北地区，了解少数民族风土人情，撰文介绍和讨论青海藏区有关问题，使青海藏学研究有所起色。同时，继宗喀巴、喜饶嘉措等著名的佛学大师和藏学家之后，青海涌现了一代又一代藏学专家和学人。特别是党的十一届三中全会以来，我省相继建立了一批藏学研究机构，形成一支专业、业余相结合的科研队伍，取得了不少具有较高学术价值和现实意义的研究成果，尤其在藏族历史、文学、宗教、文献、社会制度等领域的研究在全国乃至整个藏学界还是有一定影响的。这次青海民族学院组织选编的《藏学研究论丛》就是对我省解放以来特别是改革开放以来藏学研究成果的一种展示。尽管它容量有限，所收论文不够多，却是从我省大量的藏学研究成果中精选而成；其作者包括了老、中、青、三代专家学者；论丛藏汉文合璧，不仅收有藏文论文，还收录了一部分汉文论文，具有广泛性和典型性的特点，可以说从一个侧面反映了青海藏学研究的水平。这部论丛的出版，对我省藏学研究事业的发展将会产生积极作用。

从《藏学研究论丛》可以窥见青海藏学研究的现状。我省藏学研究成果主要集中在藏族传统文化方面,并达到了较高水平。藏族传统文化是青藏高原特殊环境的产物,是藏族人民智慧的结晶。今天我们研究、挖掘和弘扬传统文化中的积极成份,可以增强民族自豪感,做到古为今用,为藏区物质文明和精神文明建设注入适合其特色的新内容,具有重要意义。然而,藏族传统文化与近代科学有一定距离,佛学更是远离现实。近代藏学研究,经几代学人的努力改变了以往僧侣文人主要囿于对来世梦幻探索和追求的局面。但是,我认为仅有这个转变还远远不够,我省的藏学研究还必须面向现实,面向未来,面向青海藏区的现代化建设。由于自然条件限制,藏族地区在经济、文化等方面发展滞后;藏族人口和藏区面积在青海占很大比重,藏族地区的繁荣对我省经济、文化发展和社会进步有着全局性的意义。因此,藏学工作者不仅要重视传统学科的研究,更应着重致力于青海藏区发展中重大现实问题的研究,为省委、省政府的决策提供具有参考价值的研究成果,为我省的改革开放贡献力量。要做到这一点,必须有一个良好的学风。藏学研究不但要依据文献资料,更要提倡深入细致的社会调查,从中汲取营养,把握时代发展的脉搏,发现重大研究课题。只有这样,才能创造出为社会所需要的有价值的成果,才能更好地为藏区的两个文明建设服务,也才能更好地体现自身的价值。在这方面,老一辈专家学者做出了很好的榜样。他们在五、六十年代十分艰苦的条件下,多次深入少数民族地区进行社会历史调查,为社会科学研究积累了大量十分宝贵的第一手资料,其中大部分至今仍为学界在研究中所广为应用。他们的这种治学精神,很值得我们学习。藏学博大精深,藏学研究光荣而艰巨。衷心希望社会各界更多地关注和支持藏学研究,也希望藏学工作者努力开拓进取,拿出更多更好的成果回报社会和藏族人民。

青海民族学院的同志让我为《藏学研究论丛》写序,借此机会谈谈自己对藏学研究的看法,供同志们参考。

一九九八年三月于西宁

དགར་ཆག

目 录

- ཁི་ཤོང་མེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་ཡིན་མིན་སྐོར་གྱི་བཤེས་པ།
..... ཆབ་འགག་ཏུ་མགྱོན། (1)
- ཁྱིའ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུར་ལས་ལྟ་རྒྱུར་
གི་རྒྱ་རྩལ་བསམ་གཞིག་ལ་དབྱུང་པ།
..... ལུ་བཞི་བསམ་པའི་དོན་གྱི་བཤེས་པ། (12)
- ཁྱེ་རྩལ་རྒྱུར་འཕེན་པའི་དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་འདོད་
པའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐའ་དཔྱད་རགས་ཅམ་གཏོར་བ།
..... ཕད་མ་དབང་ཆེན། (31)
- ཁོད་ཡིག་གི་ཆོག་མཛོད་རྩལ་གྱིས་ཐད་ཀྱི་
བསམ་རྩལ་འགའ།
..... དོན་གྱི་བཤེས་པ་ཆེ་རིང་། (59)
- ཁོད་ཀྱི་རྒྱན་རག་གི་ཉམས་ལ་རྩོམ་ཅམ་དབྱུང་པ།
..... འབྲུག་མོ་གྱི་དཔྱད་པ། (74)
- གསར་དུ་དར་བའི་རང་མོས་རྒྱན་རག་གི་མཛོད་
དཔྱད་རང་བཞིན་རགས་ཅམ་གྱི་བཤེས་པ།
..... རྩོམ་རྩལ་གྱི་བཤེས་པ། (87)
- གཞོན་མཁུ་རིགས་དང་ལྷན་དགར་རྒྱལ་ལ་ཐོག་མར་དབྱུང་པ།
..... ཀུན་བཟང་། (100)
- མི་རིགས་རང་རྒྱུར་སྐྱེས་ལྷན་དུ་མི་རིགས་གཙོ་བོ་དེའི་
སྐད་ཡིག་ཤེད་རྒྱུར་དང་བྱིས་སྐྱེས་ལ་འཇུགས་པའི་སྐོར་

གྱི་སྒྲིབ་སྒྲོང་།	དཔལ་ལྷན་མཁའ་མཁའ་། (122)
མཚོ་སྒྲོན་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་གངས་སྒྲོན་སྒྲོན་	
འགྲོག་བྱེད་པའི་སྒྲོང་གྱི་བསམ་གཞིག	རྒྱལ་སྤྱི་མཁའ་མཁའ་། (130)
* * * * *	
论藏族的来源和形成	牟 一 之(148)
青海藏族古代历史论略	李 延 恺(164)
藏传因明推论式与形式逻辑“三段论”	祁顺来(180)
论当前藏族寺院经济及其导向问题	开哇(192)
《论语》和《萨格言》	李钟霖(202)
佛教与藏族文化素质	南文渊(210)
藏族文化现代化转化之可行性研究	星全成(232)
跋语.....	(246)

ཁྱིམ་ཁྱེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་ཡིན་ཡིན་ཤོད་ཤོད་པ།

ཆབ་འགག་རྟ་མགྲིན།

དེ་ཡང་ཤར་རྒྱ་ནག་ཁྲུང་ཡན་ནས་ཕུབ་སྟེ་གཟིག་པར་དང་། བྱང་ལི་
 ཡུལ་ནས་ལྷོ་རྒྱ་པོ་གང་གཞི་པར་གྱི་ས་ཡི་ཁྱོན་ལ་ཡུགས་གཉིས་གསེར་གྱི་འཁོར་
 སྐྱོད་དབང་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། གངས་རིའི་རྒྱངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ལ་
 བཀའ་དྲིན་ཐུན་མེད་པའི་རྒྱབས་མཐོན་ཆེན་པོ་“འཛམ་གླིང་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེ་
 བཅན་”ཞེས་པ་དེ་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དེ་པོ་མེད་དང་ཆོས་འབྱུང་པལ་ཆེ་པར་
 གྱུ་མ་ཤིང་ཀོང་རྫོང་འབྲུངས་ཀྱི་རྣམ་བཟའ་བཞེ་ལྟེངས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་དང་།
 རྒྱན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུན་པོ་གཉིས་ལས་སྤར་འབྲུངས་པར་བརྟག་ཆེད་ཁོ་མོ་
 གཉིས་ལ་སྤས་འཕྲོག་ཆོད་ལྟེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཞབས་འཇུགས་དགའ་
 རྒྱན་ཐོག་དུ་མ་ཞང་རོས་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས། ཁྱིམ་
 ཁྱེ་བཅན་རྒྱ་བཟའ་ལ་འཁྲུངས་པ་ར་སྟོན་བྱུང་ཞིང་། “ཁྱིམ་ཁྱེ་བཅན་”
 ཟེར་བའི་མཆོན་ཡང་རང་གིས་རང་ལ་བརྟགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་
 བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྔད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལྟ་བུ་ཤིས་སྤྲུགས་པའི་«སྤ་
 བཞེད»དུ་འདི་རྟེན་བཀོད་ཡོད། “ཡོས་བྱའི་མོ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཆོས་”
 གསུམ་ལ་བབ་པ་ན།མོ་ཉ་བྱུང་ལྟེ་ཀོང་རྫོང་སྤས་གཅིག་བལྟམས་སོ་ཞེས་
 ཟེར། རྒྱལ་པོས་ཡང་ཡུང་འཕར་ཐང་དུ་སྤས་བལྟམས་པ་གཟིགས་སྤྱི་ལྟ་
 པའི་ཆེ། ཀོང་རྫོང་ལྟ་རྣམ་བཟའ་བཞེ་ལྟེངས་ཀྱིས་འཕྲོག་ནས་འདི་ང་ལ་
 རྒྱུས་པ་ཡིན་ཟེར། དེར་རྒྱན་པོ་ཀྱན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐང་
 ཆོགས་ཀྱི་བྲག་གར་བྱ་བཞག་ནས་བྱ་སྤྱོད་ལྟེད་དུ་བཅུག་པས། ཀོང་རྫོང་སྤ་
 རྒྱན་ལ་ཐིན་པ་བཞེ་ལྟེངས་ཀྱིས་ཤིན་པར་ཤི་རྣམ་ཏེ་སྤྲུགས་པས། ཀོང་རྫོང་ལྟ་
 ཤི་རོགས་ནས་སྟོན་བརྟན་ལྟེ། ཡིན་དང་ངའི་ཡིན་ཏེ་དེ་མོ་སྟོན་ཟེར་ནས་
 བརྟན། ལྟ་ཀོང་རྫོང་ཡིན་པར་ཤེས། སྤ་གཅིག་ཡིན་ཅན་ཞབས་འཇུགས་

པའི་དགའ་སྟོན་བྱས་ཏེ། ལྷ་ནམ་པ་རྣམས་ལེར་རྒྱུད་ཏུ་རེ་ལག་ན་སྟོགས་ནས་
 ཞང་པོའི་པར་དུ་སྟོན་ཟེར། རྒྱལ་བུ་ན་རེ། བློ་སྤྲོད་ལྡེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་ལགས།
 ལྷ་ནམ་ཞང་གི་ཅི་བཟྱེ་འཆལ། གསུངས་ནས་རྒྱུའི་པར་དུ་སྤོང་བས། མིང་
 ཡང་རང་གིས་བཏགས་སོ། །” ཞེས་བྱ། གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་གཏམ་
 རྒྱུད་དེ་བསྟགས་མ་ཐག་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཀྱན་ནས་འགྲུག་ཀྱང་སེམས་རྒྱལ་ལ་
 སལ་སྟེ་ཞིབ་ཏུ་བཟག་ཅིང་དབྱེད་ན། དེ་རྒྱ་ཆལ་ཆོམ་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པར་
 བསམ་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་ཞིག་ཡིན་པའི་སྒྲུལ་པ་ཡེ་ནས་མི་སྟོ། རྒྱ་
 མཆན་ནི་རྒྱལ་པོ་བློ་ལྡེ་གཙུག་བཅན་ལ་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
 ལྟར་བཅུན་མོ་དང་མོ་བྱང་གི་སྒྲུལ་སྤོང་ཐག་ཉི་ཤུ་མེད་ལ། མ་ཉ་ཅི་ནིའི་རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་ལྟར་བཅུན་མོ་ཆེན་རྒྱལ་བཟུ་ཐག་འགའ་རེ་འང་མེད་པས། བཅུན་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་པ་དང་འཁྲུངས་པ་རྒྱལ་པོ་བློ་ལྡེ་གཙུག་བཅན་རང་གི་
 ཐུགས་ན་གསལ་ལེར་མཆིན་པེས་རེད། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་མ་མཆིན་ཏུང་སྒྲུལ་
 རྒྱལ་པའི་བཅུན་མོ་དེས་རྒྱལ་པོ་རང་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་རང་གི་གོ་
 གནས་ཐེ་མཐོར་འཕྱོད་པའི་ལྷོད་དུ། དོན་དེ་དུས་སྟོན་ཏུ་རྒྱལ་པོར་བྱ་སྤྲིད་པས།
 ལྷོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སུའི་སྒྲུལ་ཡིན་པར་བཟག་དགོས་དོན་མེད། ཡང་།
 རྒྱལ་པོ་བློ་ལྡེ་གཙུག་བཅན་དེ་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་ཐུགས་ཐེལ་ཆེ་བས།
 རིང་པོ་ཞིག་ལ་བཅུན་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཡང་མ་བཤོས་པའི་དབང་དུ་བཏང་
 བྱའང་། བཅུན་མོ་རྣམས་གཉིས་དང་རྒྱན་དུ་འཕྱོགས་པའི་འཁོར་གཡོག་.....
 རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྟེས་གཡོག་བྱེད་མཁན་ཆོས་གསལ་པོར་སེས་པས།
 པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷོན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྒྲུལ་འཕྱོག་ཆོད་བྱེད་དུ་འཁྲུག་པ་དང་།
 ཞང་པོ་དོས་འཛིན་དུ་འཁྲུག་པའི་ཐབས་དེ་འདྲ་རྒྱགས་པོ་སྤྲོད་དོན་ཡིན་སེད།
 ཡང་གཅིག་བཤད་ན་རྒྱལ་སྒྲུལ་བློ་སྤྲོད་ལྡེ་བཅན་དེ་དངོས་གནས་འཕགས་པ་
 འཇམ་དབལ་གྱི་རྒྱལ་པ་ཡིན་པས་མ་གཏོགས། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཕྱིས་པ་ཞིག་
 གིས་རང་གི་ཞང་པོ་གང་ཡིན་པ་སེས་ཐབས་མེད་ལ། “ད་བློ་སྤྲོད་ལྡེ་བཅན་
 རྒྱ་ཆ་ལགས། ལྷ་ནམ་ཞང་གི་ཅི་བཟྱེ་འཆལ།” ཞེས་པའི་གཏམ་དེ་བས་ཀྱང་སྟོ་
 མི་སེས། དེ་ལས་ཀྱང་དོ་མཆར་བཞི་ཤར་རྩོམ་ནས་ཐུབ་ཆུང་པོ་གང་གྲུ་བར་
 གྱི་ས་ཡི་ཁྱོན་ལ་དབང་མཛད་པའི་པོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལྷོན་རྣམས་ཐབས་རྒྱགས་
 བྱས། ཕྱིས་པ་ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་དག་ཆད་མར་འཛིན་པ་དེ་རེད།

3

ཟད། གཏམ་རྒྱུད་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ན་མ་མཚུངས་པ་འདིར་གཞིགས་ན།
 གསལ་བྱིས་ཀྱི་ཐེ་བཙན་འཕྲུག་ཅོད་བྱས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ནི་ཅོམ་པ་པོས་རང་
 གི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་སྐབས་བབ་ཀྱི་དཀོས་མཛོ་
 རྒྱུད་ཆེད། རྟོན་པ་བྱུ་བྱུ་བྱུ་པ་ཐོན་རྒྱུ་པོ་མཛོས་པ་བྱ་བར་འཁྲུངས་ཏུས་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དམངས་ཀྱི་བདེན་རྒྱུ་ཞུ་ཞུ་ཞུ་བྱེད་པར་
 བཅད་པའི་བྱུང་རིམ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཡང་། ཐང་ཡིག་སོགས་ལས་སྟོན་མ་བཟས་ཀྱི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་
 ཆོ་གྱིས་ཤིང་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡང་། རྟོན་མ་བཟས་
 རྒྱུ་ལ་རྒྱས་བྱུགས་ནས་འོ་མ་མ་བ་པས་འོ་མ་ཤེས་པར་རྒྱལ་བྱ་རྟོན་མ་བཟས་ལ་
 ཤིང་། ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་བདག་ལ་ད་ནི་མི་མཁན་པས་པོད་ལྟུང་འཁྲུང་བར་
 བུའི་ཐེར་ནས། རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 འཁྲུང་བ་འདྲ་བའི་ཅེ་མོར་མངལ་ཁག་གི་འཁོར་ལོ་བྱིས་ཏེ་མཚོན་ཞེན་གྱིས་
 མཐོན། རྟོན་པོ་རིག་པ་ཅན་རྒྱུ་འཁྲུང་བའི་ཕྱིར་རྟོན་པོ་རི་སྒྲུབ་པོ་ཁོས་
 པ་འདྲ་བའི་སྟེ་བཅད། རྒྱ་གེ་འཁྲུང་བའི་ཕྱིར་མི་སྒྲུབ་པོ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུང་པ་
 འདྲ་བའི་སྟེ་བཅད། རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་འཁྲུང་བའི་ཕྱིར་མོར་མཁར་གྱི་རི་རྒྱུང་
 བམ་མཁར་ལ་ཞིང་པ་འདྲ་བའི་མཚུ་བཅད་ཅེས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བརྟག་ན་ན་
 བར་སྟོན་པ་ཞིག་མ་རེད། ཏུང་ཏྱང་གཏེར་ཡིག་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱི་ཞེ་གཅིག་
 བཙན་དགྲུང་ལོ་བདུན་གྱི་ཐོག་གྱིས་ཤིང་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་བཟུང་བའི་པ་དང་། ཐང་
 ཡིག་གསར་རྒྱུང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དགྲུང་ལོ་བདུན་གསུམ་ཐོག་གྱིས་ཤིང་ཀྱང་རྒྱུ་
 ཏུ་བཟུང་པ་རེད། དེས་ན་རྒྱལ་པོ་དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་བཟུང་གསུམ་ཅན་ཞིག་
 ལ་བཙུན་མོ་དེ་དང་ལོ་མཉམ་པ་ཞིག་ལེན་པ་ལས། ལོ་ཉི་ཤུ་རྟག་ལ་སོན་པའི་
 བྱད་མེད་ཅིག་ལེན་མི་སྲིད། གྱི་ཤིང་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ཏུས་ལོ་ན་རྒྱུང་
 པ་ཐང་ཡིག་གསར་མར་“ཀྱང་མས་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ནས་དར་
 དང་ཀོས་ཆེན་ཡུག་བྱིས་ཤིང་ཐང་ལ་ཅམ་དང་། རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ནས་དར་བཟོ་བ་རྒྱ་
 ཆོགས་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ཅིང་། ཆོག་ཆོ་ཞེས་བྱའི་རོལ་མོ་དཀྱོལ་
 མཁན་ཀྱང་མངགས།ཀྱང་མ་སྟེང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ཞེད་གྲུང་ལོ་
 སོན་ཞེན་གྱི་བཙན་མ་རྒྱུས་བཙན་བཞོལ་བཏང་.....” ཞེས་བཞོད་པ་ལས་
 ཀྱང་མཛོན་པར་མཚོན། དེས་ན་གྱི་ཤིང་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ལ་ཐེབས་ཆེད་གྲུང་ལོ་

བཅུ་ལྷག་ཅིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཆིས་སོགས་རིག་གནས་ལ་
 དེ་འདྲ་མཁས་པར་སྤང་ཁོང་མེད་པས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཤིང་གི་གནས་དུ་འཕྱོང་
 བ་འདྲ་བའི་ཆེ་མོར་མངའ་བྲག་གིས་འཁོར་ལོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱིས་མཛན་ན་
 རྗེའི་གདུང་རབས་འཆད་པ་དང་། སྤྱི་ཤིང་གི་ཁྲོམ་པ་འདྲ་པའི་རྩ་བཅད་
 ན་སྒོན་པོ་རིག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་འཆད་པ། མི་ལྷན་རི་འབྲས་ཀྱི་ལྗང་པ་འདྲ་
 བའི་རྩ་བ་བཅད་ན་བོད་ལ་ལུ་གེ་བྱུང་བ། མོང་མཁར་གྱི་རི་བྱང་ན་མ་མཁའ་
 ལ་མྱིང་བ་འདྲ་བའི་མཆུ་བཅད་ན་སྤྱི་གནོད་པ་འབྱུང་པ་ཤེས་མི་སྲིད། གལ་
 ཏེ་ཁོང་མོ་ཆིས་དང་ས་དཔྱད་ལ་དེ་འདྲ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སྐབས་
 དེར་སྒྲོབས་འབྱོར་མངའ་བའ་དར་ལ་རྒྱས་པའི་བང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འབབ་པའི་
 རྒྱ་དང་། རྒྱགས་ཀྱི་དོ་བྱས་ཆོག་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་རྗེ་སྒོན་རྣམས་ཀྱིས་རང་
 གི་གདུང་རབས་དང་རྒྱལ་ཁབ། མི་རིགས་བཅས་ལ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
 གྲུག་ནོད་པའི་ལས་དེ་འདྲ་བྱེད་པར་ལྟར་མོ་བལྟས་ནས་སྤོང་མི་སྲིད།

ཡང་། བཤད་རྒྱན་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཉང་ཉི་
 མ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅམས་པའི་«ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྤྱིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བཅུད་»
 ལུ་བར་“རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྷེ་གཙུག་བཅན་དང་། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་གཉིས་མོ་བྱང་
 བག་དམར་ན་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་སྤྱིང་ན་གཟིམས་ནས་བཞུགས་པ་ལ་འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་གྱི་བྱགས་ཁ་ནས་འོད་ཟེར་རྩ་ལྷའི་རྩ་ལ། གསེར་གྱི་ཁྲིའུ་རྒྱང་
 ཆོན་གང་བ་ཞིག་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྩོའི་མངའ་དུ་སྒྲོས་ནས་བཞུགས་པ་ལས། དེ་
 ཡང་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་ན་ཤར་སྒྲོགས་ནས་འོད་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་
 བས་མངའ་དུ་བཞུགས་པ་མིས། རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡལ་བ་ལྟལ་པོ་ལ་སྒྲས་པས། བར་
 རྒྱང་གི་རྩ་བཅད་ཞིག་རང་མེའི་བྱར་འོང་བ་ཡིན་ཏེ་ཡོང་གསུངས་སོ། །མི་ལམ་དེ་
 ཤིན་ཏུ་བཟང་གསུངས་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་དགུས་སོ། །དེ་ནས་ཡུམ་ལུས་
 མི་བདེ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱལ་བ་དང་འཕར་བ་དང་འཕྱིག་པ་ལ་སོགས་
 པ་བྱུང་བ་དང་། ཤེས་པ་གསལ་བ། ལུས་ཡང་བ། བདེ་བ། ཉོན་
 མོངས་མི་སྤྱེ་བར་སྤྱར་རྟོ། །” ཞེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱིང་ལྷེ་བཅན་དེ་
 ཉིད་སྤྱེ་པོ་གཞན་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མཆོན་པ་ལས། སྤྱི་
 རྒྱས་ཀྱི་དངོས་དོན་མང་པོ་ཡོད་པར་མི་སྒྲུལ། རྒྱ་མཆོན་ནི་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱིང་ལྷེ་
 བཅན་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྩོའི་རྩམས་སུ་བཞུགས་ཆེ་དེ་འདྲའི་རོ་མཆར་པའི་མི་སྒྲུལ་